

(Данас, 5.9.2010)

Што се тиче напредњака Николића, који се тог дана мувао ходницима седишта Европске комисије у Бриселу, нудећи се као „одржива алтернатива“ Демократској странци, нисмо сигурни, али председник Тадић је информацију о томе какво ће бити мишљење Међународног суда правде о Косову добио, како то већ бива, изненада, док је с пићем у руци ћаскао с најбољим загребачким пријатељем Јосиповићем и екипом српских и хрватских уметника, на коктелу у београдском ресторану Калемегданска тераса, у понедељак, 19. јула навече.

Читајући на мобилном телефону поруку министра Јеремића, до перфекције увежбан у јавним наступима, није скинуо осмех с лица. Шта му је тог тренутка заиста било на памети, не знамо, мада нешто касније, пришао је некима од гостију свечаног пријема и тихо рекао: „Долазе тешки дани. Биће удараца са свих страна. Најлакше ће бити напасти нас“.

Нешто касније, око поноћи, на првом спрату зграде на углу Кнеза Милоша и Немањине, у кабинету свог некада најбољег гимназијалца, потом саветника, а последњих година шефа дипломатије, председник се детаљно обавестио о томе шта је дојавио пријатељски извор из Суда у Хагу. Нокаут, реч је која најсажетије описује први утисак. Суд сматра да декларација о независности Косова није у супротности с међународним правом. Извор информације нагласио је у пропратној поруци да одлука није „црно-бела“ и да је треба пажљиво анализирати.

Тадићева одлука

Шта је пресудило да први човек Републике 28. јула донесе коначну одлуку да Мисија

Србије у УН, као неку врсту одговора на одлуку Међународног суда правде тачно у 15 часова по овдашњем времену, а у 9 по њујоршком, поднесе на писарници Секретаријата Генералне скупштине предлог резолуције, којом би се осујетио даљи напредак косовске независности - до данас је нејасно. Јован Ратковић је у Бриселу провео два дана, донео је у Београд прве оцене министара двадесетседморке, које су биле разнолике, мада је међу најкритичнијима била баронеса Ештон. Она је тражила да ГС УН поздравља мишљење Суда и позове Београд и Приштину на дијалог, у духу „добросуседских односа“. Поподне 27. јула државни врх Србије, то јест Тадић и саветници плус Јеремић, саставио је текст резолуције, нешто измењен у односу на „тврду“ варијанту, и одмах је у Министарство спољних послова позвано више амбасадора како би се упознали с документом. Мислили су да имају времена за консултације са својим престоницама. Преподне 28. јула обавештени су да ће представник Србије за који сат отићи на писарницу УН. Образложење је да је у Београд стигла информација да се припрема „албанска“ контрарезолуција, а према правилима ГС УН, ако први поднети предлог добије већину гласова, о другом се и не расправља.

Британски амбасадор Вордсворт одмах је ступио у акцију, обавио низ телефонских позива на бројеве у Министарству и Тадићевом кабинету, тврдио је да не постоји друга резолуција, да консултације нису завршене, да је председник у парламенту јасно рекао да ће бити договора са ЕУ, да се осећа превареним, да ће чак и Тадић изгубити поверење Запада, да ће бити последица по процес европских интеграција. Ништа није вредело. Претходне ноћи и раније тог јутра, председник и шеф дипломатије размотрили су сценарије и последице подношења резолуције, да би први на крају преломио да се то уради. Вест је надалеко одјекнула, ехо и данас одзвања.

Подземна борба

Од тог тренутка, па све до посете шефа немачке дипломатије Гида Вестервелеа Београду, 26. августа, траје подземни дипломатски сукоб Србије и моћних заговорника косовске сецесије. Јеремић је готово три седмице провео у Њујорку, где је у седишту УН имао у просеку четири састанка дневно и одакле је, у сарадњи с Тадићевим кабинетом, координисао активности у Азији, Африци и Америкама. Председнички изасланици почели су глобалну трку са америчким, британским, немачким и француским амбасадорима, ко ће пре закуцати на врата челника земаља егзотичних имена. Администрације широм Европе су биле на годишњим одморима, а у муслиманском свету је рамазански пост, што је ситуацију додатно компликовало. И српски и западни званичници клонили су се медијских наступа, чиме је отворен широки простор за спекулације новинара, гарниране „спиновима“ дипломатских извора.

У исто време, јавиле су се пукотине у оба табора. Италија, земља Квинте, 4. августа је ратификовала ССП са Србијом, одбацујући политику повезивања питања Косова и европских интеграција. Италијани, Португалци, Мађари и још неки одбацују предлог Немачке да 22 чланице ЕУ упуте заједнички демарш на Тадићеву адресу. Настојања да Унија наступи јединствено пропадала су и због чврстог става пет чланица да не желе да признају једнострану сецесију. Ипак, много је теже српској страни. У владајућој коалицији су се убрзо појавила озбиљна премишљања вреди ли улазити у окршај с најмоћнијима. Изјавама се истицао Вук Драшковић, пратили су га поједини функционери Г17 плус, Ивица Дачић је кренуо да лагано ревидира позицију, а и из ДС нису стизале баш најјасније поруке. Тадић, који је одлучио да се тих дана више бави мостовима и коридорима, мање Косовом, договара са саветницима медијску стратегију - спустити очекивања домаће јавности, како се, у случају пораза у УН, деморалисаност због исхода процеса у Хагу не би претворила у лавину незадовољства која би могла довести до пада Владе. У складу с тим, Јеремић из Њујорка поручује да се обезбеђивање већине за резолуцију граничи с немогућим.

Ситуација добија убрзање уласком у другу половину августа. С једне стране, успех Србије је несумњив. Месец дана после мишљења МСП, ниједна земља није признала независно Косово. Постаје јасно и да српски предлог у Генералној скупштини, иако вероватно неће добити већину, неће доживети ни дебакл. У том тренутку, анализе говоре да би око 40 одсто чланица УН гласало за резолуцију. Власти у Приштини, пре свих премијер Тачи и шеф дипломатије Хисени, наилазе на жестоке критике опозиције, Харадинаја и Пацолија. Уместо да се угледа на „дипломату на стероидима“ Јеремића, Хисени седи у канцеларији и чека хоће ли добити факс из Стејт департамента, кажу они. Тај успех Србије, ма колико био кратког даха и сумњивих последица, изазива нервозу и у Вашингтону, Лондону и Берлину. Дипломатским каналима пристижу јасна упозорења - евентуална победа у УН блокираће Србију на путу ка чланству у ЕУ. А, сетимо се, кандидатура је поднета још децембра 2009. и земља је у процесу европске интеграције на зачељу у региону.

До пуцана

Прва информација о доласку министра спољних послова Немачке у Београд објављена је 18. августа. Посета је заказана још пре пар месеци, али јасно је да ће резолуција бити главна тема. У исто време, Ивица Дачић, Божидар Ђелић и Здравко Понош шаљу поруке да Србија жели договор са ЕУ и да је то тешко могуће, али ипак најпожељније решење. То изазива свакодневне медијске спекулације шта би се у документу могло променити. Либијско председништво Генералне скупштине, у договору с Београдом, заказује дебату за 9. септембар, на дан када ће се разматрати и азербејџански предлог против сецесије Нагорно-Карабаха.

На дан доласка Гида Вестервеллеа, Дојче веле објављује интервју с њим, а порука је јасна - Србија може да бира између борбе за Косово и европске перспективе. У разговорима са званичницима, од којих је онај с Тадићем био у четири ока, мање је директан, мада није било ни потребе за додатним упозорењима. Међу његовим саговорницима су и лидери већих парламентарних странака, са изузетком ДСС и радикала. Поручује да Београд о Косову треба да дебатује у Бриселу, не у УН. Посета траје пола дана, али ефекти су снажни. Тадић, два дана касније, саопштава да ће делегација Србије отићи у Брисел на разговоре с представницима ЕУ о могућности компромисног решења за резолуцију. Николић и Вучић појачавају притисак, у исто време оптужујући „режим“ и због недовољне сарадње са Унијом и због „даљег одвајања КиМ од Србије“, а Велимир Илић најављују митинг опозиције у случају пораза у ГС УН. Домаћи аналитичари, укључујући оне блиске властима, све отвореније упозоравају да Београд мора да се договори са Западом.

Дипломатска офанзива се појачава, готово до пуцања. Саопштено је да шеф британске дипломатије Вилијем Хејг долази у Београд 31. августа. Дан раније, овде су и амбасадори САД при ЕУ и НАТО. Британац је на састанцима с државним функционерима мекши од Немца, али, како неформално кажу поједини његови саговорници, делује као да је уверен да ће самом својом појавом изазвати страхопоштовање. Хејг, попут Вестервеллеа, најотворенију поруку шаље преко медија - најбољи компромис би био да Србија повуче резолуцију.

Медији се утркују у објављивању могућих опција за договор Београд - Брисел, а и опозиција одлучује да појача притисак. ЛДП захтева да власт у парламенту објасни шта би тај договор подразумевао, као и да Вук Јеремић буде смењен, али владајућа већина то глатко одбија. Напредњаци најављују да ће у случају пораза у УН захтевати смене Мирка Цветковића и Јеремића, и оставку Тадића. У „обавештеним круговима“ спекулише се да би шеф дипломатије на крају могао бити једина политичка жртва овог циклуса косовске приче. У сваком случају, ако председник процени да мора да бира између опстанка Владе, или свог личног, и функције једног министра, па био он и Јеремић, избор је једноставан. Горак, али целисходан.

У овом тренутку, једина поуздана информација о планираним потезима државног врха Србије јесте да ни сами нису сигурни шта им је чинити. Према, наравно, незваничним сазнањима, на Андрићевом венцу тренутно преовлађује мишљење да је подношење резолуције без сагласности с Бриселом било грешка, која сада мора да се исправи. Ипак, у причу се ушло „до гуше“. Нагли заокрет би направио проблем са земљама код којих се месецима лобирало, реакција домаће јавности је непредвидива, иако је велика већина

Како је српски врх донео одлуку да УН предложи резолуцију о Косову

Пише: Никола Томић

недеља, 05 септембар 2010 14:17

медија „кооперативна“, а опозиција би добила нове аргументе о неозбиљности власти. Такође, проблем је како направити договор са Западом којим се не би прешла „црвена линија“ непризнавања Косова. Тадићеви први асистенти у спољнополитичкој арени, Јеремић и Ратковић, обојица рођени 1975, некада као млади српски интелектуалци у дијаспори блиски сарадници, а преласком у Београд амбициозни конкуренти, по обичају различито гледају на ствари. Министар је за тврду игру, саветник за попуштање. Председник жели да овог викенда заузму заједнички став, а потом отпутују у Брисел, и припреме његов завршни састанак с Кетрин Ештон, планиран за уторак, 7. септембар. Свестан је да је коначна одлука само на њему.

ХРОНОЛОГИЈА:

19. јул Борис Тадић и Вук Јеремић добијају информацију да ће мишљење Међународног суда правде бити да декларација о независности Косова није у супротности с међународним правом.

20 - 21. јул Државни врх Србије осмишљава стратегију, на међународном и унутрашњем плану, о потезима после одлуке МСП.

22. јул Хисаш Овада, председник Суда, саопштава саветодавно мишљење. Тадић у обраћању нацији каже да је то „тешка одлука за Србију“, али да се борба наставља. Најављује предлог резолуције у ГС УН, истичући да улазак у ЕУ остаје централни приоритет. Кетрин Ештон позива Београд и Приштину на дијалог о практичним питањима. Реакције из света указују да сви остају при ранијим ставовима.

23. јул Божидар Ђелић, на самиту Афричке уније у Уганди, лобира за подршку Србији у УН. Тадићеви специјални изасланици почињу да заказују састанке код челника 55 земаља.

26. јул Влада и председник Републике добијају подршку Скупштине Србије за политику у вези с Косовом. Тадићев саветник Јован Ратковић консултује се са европским дипломатама о тексту резолуције, током заседања Савета министара ЕУ. Франко Фратини каже да је став Србије „помирљив“.

Како је српски врх донео одлуку да УН предложи резолуцију о Косову

Пише: Никола Томић
недеља, 05 септембар 2010 14:17

---

27. јул Државни врх у Београду је написао текст резолуције, који доставља амбасадорима више земаља. Они желе да се консултују са својим престоницама.

28. јул Србија доставља Генералној скупштини УН предлог резолуције о Косову. Британски амбасадор Стивен Вордсворт жестоко протестује. Јеремић одлази у Њујорк.

31. јул Димитрис Друцас у Београду: ЕУ нема усаглашен став о српској резолуцији.

3. август Седница Савета безбедности УН о Косову. Позиције, у односу на стање пре одлуке МСП, непромењене. Не прихвата се захтев Приштине за укидање Резолуције 1244.

4. август Италија, земља Квинте, ратификовала ССП ЕУ-Србија.

6. август Скендер Хисени: Нова признања Косова после Рамазанског бајрама, 11. септембра.

9. август Јеремић из Њујорка: Обезбеђивање подршке резолуцији у ГС УН „граничи се с немогућим“.

16. август Ћелић: Неке утицајне чланице ЕУ повезују европске интеграције Србије с њеним односом према Косову.

18. август Најављено да Гидо Вестервеле долази у Београд. Јеремић завршио посету УН, где је имао око 50 билатералних састанака.

Како је српски врх донео одлуку да УН предложи резолуцију о Косову

Пише: Никола Томић
недеља, 05 септембар 2010 14:17

---

20. август Дачић: Србија отворена за измене предлога резолуције.

21. август Ђелић: Договор са ЕУ идеалан, али тешко могућ исход.

22. август Расправа у ГС УН о резолуцији заказана за 9. септембар.

23. август Понош: Србија спремна да прихвати разговоре, али не и драстичне измене резолуције.

24. август Велимир Илић: Митинг опозиције у случају пораза у УН.

26. август Вестервеле у Београду: Независно Косово је реалност, а Србија и Косово треба да разговарају у Бриселу.

27. август ЛДП захтева да Народна скупштина заседа пре 9. септембра, а у супротном да Јеремић буде смењен. ДС то одбацује.

28. август Томислав Николић: Да сам на Тадићевом месту, пре подношења резолуције договорио бих се са ЕУ. Тадић најављује одлазак делегације у Брисел у покушају тражења компромиса.

29. август Саопштено да у Београд долази Вилијем Хејг.

30. август Јеремић почиње афричку турнеју. Добија подршку Преторије.

31. август Хејг у Београду: Најбољи компромис је да Србија повуче резолуцију.

Како је српски врх донео одлуку да УН предложи резолуцију о Косову

Пише: Никола Томић

недеља, 05 септембар 2010 14:17

---

1. септембар Најављено да Тадић следеће седмице одлази у Брисел код Кетрин Ештон.
2. септембар Шпанија потврдила да покушава да изнађе компромисно решење, у договору с Београдом и Бриселом.
3. септембар Николић: У случају пораза у УН, СНС ће у парламенту затражити да Цветковић и Јеремић буду смењени, а Тадић да поднесе оставку.